

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 29. szám.

Budapest, július 20.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadó
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre -- 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A belügyi kezelői vizsgáról.

Irta: dr. Végh Kálmán, honvédelmi miniszteri segédtitkár.

A közelmúltban egy szabályrendelet jelent meg, a melyet a m. kir. belügyminiszterium adott ki abból az alkalomból, hogy úgy a belügyminiszteriumban, mint az annak alá rendelt állami hivataloknál és intézeteknél a kezelőtisztviselők elnyerése kezelői vizsga letételétől tétetik függővé.

A belügyi kezelői vizsgáról szóló ez a szabályrendelet bizonyára nem kerülte ki a csendőrségi altisztek figyelmét, mert hiszen már maga a cím is elárulja, hogy ez valami olyasmit tartalmaz, a mi első sorban érinti azokat az altiszteket, a kik arra törekednek, hogy elnyerve az igényjogosultsági igazolványt, valamely polgári alkalmazásba juthassanak. Igaz ugyan, hogy a csendőrségi altiszteknél e szabályrendelet iránti érdeklődésnek fő indító okát nem annak a törekvésnek minden áron való megvalósítása képezi, hogy polgári alkalmazásba jussanak, mert különleges helyzetük a saját jól felfogott érdekükben is azt parancsolja, hogy mindaddig maradjanak meg a csendőrségi testületben, míg oly okok fel nem merülnek, a melyek a kilépést elkerülhetetlenné teszik, mindazonáltal az érdeklődésük az ily és hasonló rendelkezések iránt nemcsak, hogy nem felesleges, de egyenesen indokolt, s így helyes is, mert éppen a csendőrségi szolgálat sajátlagos voltánál fogva, elég gyakran előáll a testületből való kilépésnek szüksége s bizony ilyenkor megbecsülhetetlen dolog az ismerete azoknak a különböző rendelkezéseknek, a melyek az egyes polgári alkalmazások elnyerésére vonatkoznak.

Kizárólag ezt a szempontot tekintve s csupán ez által vezéreltetve, tűzöm ki e cikkem céljául a belügyi kezelői vizsga szabályozásával életbeléptetett szabályrendeletnek ismertetését.

Mielőtt a szabályrendelet egyes szakaszaiban foglalt s az altiszteket érdeklő rendelkezéseknek ismertetésére áttérnék, szükségesnek tartom reámutatni a szabályrendeletet olvasóktól hallani vélt annak a panasznak jogosulatlan voltára, hogy ime már ismét megnehezítetik az igazolványos altiszteknél polgári szolgálatban való alkalmazása, mert ezentúl már a belügyi igazga-

tás körében is csak kezelői vizsga letétele mellett nyerhetnek el kezelő tisztviselői állásokat.

Hogy a szabályrendelet életbeléptetése folytán az igazolványos altisztek körében felmerül ily panasz, az kétségtelen, de bizonyos az is, hogy e panasznak jogosultságát csak az állíthatja, a ki a szabályrendeletet felületesen olvasta el s a ki ezenkívül egyébként sincsen tisztában a dolgokkal.

Tény az, hogy eddig kezelői vizsga nélkül is lehetett valaki a belügyi tárcza körében pl. irodasegéd-tiszt, hogy mi más minden előre nem tudott feltételt kellett igazolni addig, a míg végleges kinevezést nyert, arra legjobban azok adhatnának feleletet, a kik azon keresztül mentek. Mert hogy nem a hivatalnoki állásokra jogosító igazolvány volt eddig is csak az egyedüli kellék az ily állás elnyeréséhez, az nem szorul bizonyításra.

Melyik a jobb már most, ha tudom előre azt, hogy bizonyos állás elnyeréséhez ezt meg ezt a feltételt kell beigazolnom vagy ha ideiglenesen elnyerem ugyan az állást, de hogy a végleges kinevezéshez még mi mindent kell igazolnom, miféle feltételeknek kell eleget tennem azt csak később tudom meg s talán olyan feltétel is akad közöttük, a melyre egyáltalán nem is számítottam s mely végzetes is lehet reám nézve a miatt, hogy nem tudván annak eleget tenni, állásomat veszítem. E kérdésre nem nehéz a felelet s nem is lehet az más, mint az, hogy előre legyen megállapítva minden állás végleges elnyerhetésének a feltétele, hogy így annak ismerete mellett kiki számot vethessen önmagával abban a tekintetben, vajjon képesnek érzi-e magát arra, hogy azoknak a feltételeknek meg tud felelni. Csakis így lehet helyesen és céltudatosan választani életpályát; minden más mód ugrás a sötétbe! Hogy pedig a kezelői vizsga életbeléptetése nem kerékkötője az altisztek polgári alkalmazásba juthatásának, a legfényesebben igazolja ezt az a körülmény, hogy a kezelői vizsga letétele csupán a végleges kezelőtisztviselői állás elnyerésének az előfeltétele.

A kezelői vizsga rendszeresítésének indító oka tehát csakis az lehetett, hogy általa a kezelőtisztviselői kar ismeretköre tágíttassék, szellemi színvonala emeltessék, hogy minél jobban, minél tökéletesebben meg tudjon

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató felfalálója, Budapest, II., Lánoshíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 8. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszeről külön koldotik.

felelni azoknak a követelményeknek, a melyeket a napról-napra fejlődő közigazgatás vele szemben támaszt.

*

Átérve már most a belügyi kezelői vizsga szabályozására vonatkozó rendelet ismertetésére, mindenekelőtt megtudjuk abból azt, hogy a belügyminiszteriumhoz, a székesfővárosi államrendőrséghez, a m. kir. határrendőrséghez, a kivándorlási biztosi hivatalhoz, az állami kórházakhoz és elmegyógyintézetekhez, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelőségéhez és az állami gyermekmenhelyekhez, valamint az állami anyakönyvi hivatalokhoz kezelő tisztviselővé *négyleges* minőségben csak azt lehet kinevezni, a ki a belügyi kezelői vizsgát letette.

Az igazolványos altiszteket, a mennyiben négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű (pl. négy polgári) iskolai végzettséggel bírnak, tehát hivatalnok állásokra is jogosító igazolványuk van, kezelő tisztviselővé (frodaségd-tiszt, irodatiszt) *ideiglenes* minőségben ki kell nevezni, kötelesek azonban a kezelői vizsgát a kinevezéstől számított egy éven belül letenni. Ezt az egy évi határidőt a belügyminiszter úr egy ízben legfeljebb három hónappal meghosszabbíthatja oly esetben, a midőn valaki a vizsgát a kinevezéstől számított egy éven belül *önhibján kívül* nem tette be. Az az altiszt, a ki a vizsgát a mondottaknak megfelelően egy év és három hónap alatti kinevezésétől számítva le nem teszi, állásától minden körpótlás nélkül felmentendő.

A vizsgát a belügyminiszteriumban működő vizsgabizottság előtt kell letenni. Kezelői vizsgára egy a hivatalnoki igazolvánnyal ellátottat, mint a tényleges szolgálatuk 12-ik évében álló és az említett iskolai végzettséggel rendelkező altiszteket bocsátatnak, ha a belügyminiszteriumnál vagy az ennek alája tartozó hivatalok és intézetek valamelyikénél mint ideiglenes minőségben kinevezett kezelő tisztviselők hat hónapot töltöttek vagy ugyanennyi időn át próbaszolgálaton voltak.

Mint hogy a mondottak szerint az igazolványos altiszt ideiglenes minőségben, a jelzett egyéb általános kollékek mellett, feltétlenül kinevezendő kezelő tisztviselővé, ennél fogva tulajdonképpen nem érdekük az altiszteknél az, hogy próbaszolgálatot teljesítsenek, hanem sokkal helyesebb bevértük ezt az időt, a mikor igazolványukat megkapják s azzal folyamodnak a megüresedő kezelőtisztviselői állásra, a melyre igazolványos altiszteket más nem igazolványos pályázókkal szemben akkor is elsőbbséggel bírnak és kinevezendők, ha azok után már a kezelői vizsgát le is tették volna.

A kezelő vizsgára bocsátásért sajátkezűleg írt kérvényben a belügyminiszter urhoz kell folyamodni. A kérvényt az altiszteket a felettes katonai hatóságuk útján adják be.

A vizsga határidejét a vizsgabizottság elnöke táji ki a beérkezett kérvények sorrendjében, kezelő tisztviselővé ideiglenesen kinevezett altiszteknél azonban figyelemmel arra, hogy a vizsga — ha a jelölt megbukott — az ideiglenes kinevezéstől számított egy éven belül ismételtethető legyen.

A kezelői vizsga írásbeli és szóbeli. Az előbbinek rendeltetése a kezelő hivatalok ügykörében előforduló írásbeli tennivalók ismeretének, valamint a magyar helyesírásban, a jól olvasható írásban és gépírásban való teljes jártasságnak a megállapítása.

A szóbeli vizsga rendeltetése a segéllivatali kezelés minden ágában való jártasságnak, a közjogi és közigazgatási nélkülözhetetlen alapfogalmaknak, továbbá a beadványok illelkekötettségére és illetékmentességére vonatkozó szabályok ismeretének megállapítása.

Mint hogy a vizsga első sorban gyakorlati jellegű, sulyt kellett helyezni arra is, hogy a vizsgázó jártas-e az ügykezelés minden ágában, minél fogva a bizottság gyakorlati kísérletek útján is megvizsgálhatja a jelöltet. Ehhez képest tehát az altiszteket az elméleti ismeretek megszerzése mellett különös gondot fordítsanak a gyakorlatra s ha valamivel nincsenek tisztában, forduljanak felvilágosításért az oltani régiók tisztviselőkhöz, ne resteljék ezt annyiszor, amennyiszor szükséges, megtenni, mert az ügykezelésben való teljes és alapos jártasság hiánya, ha a vizsgán — a mely tekintve, hogy egy jelöltre nevező rendszerint csak egy óráig tart, tehát ott minden részletre kiterjeszkedni már a miatt sem lehet — nem is hosszítja meg magát, de előbb-utóbb csak kiviláglik bizony később és akkor aztán már nemcsak hogy restelhetik a tudatlanságukat, illetőleg járatlanságukat, de ezzel a további előmenetelüknek is útját vághatják.

Ha a vizsga nem sikerül, azt meg lehet ismételni. Az újabb vizsgára jelentkezhetés időpontját a vizsgabizottság állapítja meg, azonban három hónapnál rövidebb és hat hónapnál hosszabb határidő nem szabható. Az, a ki másodszer sem teszi le sikerrel a vizsgát, többé nem bocsátható vizsgára.

A vizsgáért díjat fizetni nem kell.

*

Ezek voltak azok a főbb rendelkezések, a melyeket a csendőrségi altiszteknél a belügyi kezelői vizsgára vonatkozó szabályrendeletből a cikkem keretében megismertetni szükségesnek tartottam. E rendelkezések ismerete után úgy hiszem, hogy azok is, a kik után méltatlankodással olvasták a szabályrendeletet, most már nemcsak beenyugodnak abba, de örömmel is üdvözlik azt, mert emellett, hogy a kezelői vizsgáról szóló ez a szabályrendelet minden eddigi homályt eloszlatott abban a tekintetben, hogy kik és mily módo-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 percz alatt a legmakaosabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Beretvás-pastillát

Legelő gulya átusztatása a Nagydunán, Lípót mosonmegyei községnél. — Indulás a szigetről.

zatok mellett nyerhetnek el kezelő tisztviselői állást a belügyi igazgatás körében, — a legteljesebb mértékben meg is védte az igazolványos altiszteknek érdekeit, hadállásba helyezte őket, a honnan a győzelem kivívásához részükrol már csak az akaratérő szükséges.

Ebben pedig csak nincs hiány?

A csendőr társadalmi érintkezése.

Ista Mihályfalvy István.

A csendőrnek megvan ugyan a maga elég kényelmes családfias otthona és szabad idejének nagy részét bizonyára a legkedelmesebben bajtársai körében tölti el; azonban éppúgy, mint a legbékésebb egyetértésben élő polgári család tagjai, időközönként a csendőr is kikivánczik a megszokott mindennapi kör szűkebb területéről. Ilyenkor rendszerint valamely polgári társaság körében keresi és találja meg a szükséges szórakozást.

Ezt a csendőrtől bizonyára senki rossz néven nem veszi, sőt kívánatos is az ilyen társadalmi érintkezés; mert kétségtelen tény, hogy semmi sem alkalmasabb a csendőr művelődésének előmozdítására, általános ismereteinek gyarapítására, létkörének tágítására és így minden körülmények közötti ingadozás nélküli biztos, öntudatos és határozott magatartásának és fellepésének fokozására, valamint modorának esiszolására, mint a műveltebb és értelmesebb társadalmi rétegekkel való érintkezés.

Csak hogy a fiatal csendőr tájékozatlansága és kisebb mérvű képzettsége folytán gyakran olyan társadalmi rétegek körébe keveredik, a melyek a fentiekkel éppen ellenkező hatást gyakorolnak náiv és romlatlan lelkületére és végeredményében könnyen romlását is okozhatják.

Mert a mennyire a jól megválogatott, tisztességes és értelmes társaság a csendőrnél minden irányban a legkedvezőbb eredményeket váltja ki, annyira demoralizáló és fertőztető hatást eredményez a korbély, erkölestelen, dorbézoló és könnyűvérű társaság, álljanak annak tagjai bár a legműveltebb elemekből is.

A csendőrrre tehát a legfontosabb létkérdések egyike, hogy akkor, midőn társas érintkezést és ismeretséget keres, a legalaposabb körültekintéssel és megfontoltsággal járjon el.

Erre nézve akarunk a csendőrnek az alábbiakban némely tájékozással és útmutatással szolgálni.

A csendőr rendszerint kisebb helységekben lévén elhelyezve, amugy is korlátoltabb társadalmi érintkezésre van utalva; másrészt azonban kétségtelen, hogy az értelmesebb, jobb modoru csendőrt a legelőkelőbb uri ember is szívesen látja körében.

Habár ez általában megezáfolthatlan tény, a csendőrnek mégsem szabad mindjárt ajtóstul berohannia vala-

mely házba; ügyelnie kell, hogy tolakodónak ne látszassék és csak akkor tegyen látogatást, ha kétségtelen módon meggyőződött, hogy szívesen látott vendég.

Társaságát mindenkor az értelmesebb, intelligensebb és jobb társadalmi állásu egyének köréből válogassa ki és őrizkedjék olyan emberekkel ismeretséget kötni és fentartani, kiknek bárdolatlan, durva, esiszolatlan, trágár, vagy fenhéjázó és kötekedő modoruk van.

Kerülje a naplopokat, a léba, dorbézoló, iszákos és korbély embereket* és általában az ügyvevett lump-társaságot; mert ha ilyen társaságba keveredik és megszokja, akaratlanul is elsajátítja azok bűnös hajlamait és csakhamar olyan veszedelmes örvénybe és olyan förtelmes posványba kerül, melyből nincsen többé menekvés. Az ilyen csendőr szegvényt hoz a testületre, saját magával is meghasonul, jobbérzésű bajtársai kiközösítik maguk köréből és végre éppen úgy, mint a pok hálójába került légy, hiába vergődik, hiába akar az öt vasmarokkal fogva tartó bűnös szenvedélyektől menekülni: előbb-utóbb gyalázatos módon el kell pusztulnia.

Hogy ebben nincsen semmi túlzás, azt elég szomorú és elrettentő példa igazolja.

Óvakodjék a csendőr különösen az olyan társaságtól, melyben a kártya- és játékszenvedély vetette meg pusztító uralmát. A kártyát nem hiába nevezik az ördög bibliájának; mert az, a ki a kártyaszenvedély rabja lett, annyira, mintha a sátánnak adta volna el testét, lelkét. A kártyajáték a legrombolóbb és legpusztítóbb hatású szenvedélyek egyike. A kártyás ember elbanyagolja önmagát, hivatásával járó kötelességeit csak immel-ámmal és a legnagyobb felületességgel teljesíti, elvesziti lelke egyensúlyát, teste megroppan és időelött elcsenevészodik és végül anyagi romlásba sodródik.

Az ilyen társaságok azok, melyeket a csendőrnek legfőképen kerülnie kell: ha pedig véletlenül mégis belekeveredett ezek valamelyikébe, meneküljön tőlük már a legelső alkalommal, addig, míg nem késő, míg minden baj és súlyos következmények nélkül menekülni képes. Mert ha csak még egyellenegyszer is visszatér az ilyen társaságba, az odabilineseli, odavonzza magához, mint mágnes a vasat, fogvatartja és nem bocsátja többé ki karmaiból, míg vérét ki nem szíva, végromlásba, pusztulásba döntötte.

De a csendőrnek nemcsak az a kötelessége, hogy az ilyen mételeyező társaságokat elkerülje, hanem a hozzá méltó tisztességes társaságban való magatartására is nagy gondot kell fordítania.

Ha társaságba kerül, legyen mindig szerény, illedelmes, előzékeny, de sohasem annyira, hogy ez a megálázkodás színezetével birjon.

Tartsa a csendőr szemé előtt azt a közmondást, hogy „csok szónak sok az alja” és sohasem legyen fecsegő,

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI. TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Közel a parthoz.

Legelő gulya átusztatása a Nagydunán, Lípót mosonmegyei községnél. — A Nagyduna közepén.

szószátyár, hanem beszéljen minél kevesebbet és inkább figyeljen a nálánál értelmesebb és tanultabb emberek beszédjére. Ha mégis szólni kell, fontolja jól meg szavait és sohasem nyilatkozzék olyan kérdésben, melyhez sem ért, mert ez könnyen nevetségessé teheti.

Sobase avatkozzék bele vitatkozásokba és különösen óvakodjék politikai vagy akár társadalmi kérdésekben véleményt nyilvánítani. Ezek mindenkor igen kényes témák, melyek a különböző felfogások összeütközését és a szenvedélyek felkorbácsolását váltják ki, a vitatkozókat tehát elég gyakran heves kifakadásokra és megjegyzésekre ragadtatják.

Ha beszél, fejezze ki magát világosan és érthetően és foglalja mondanivalóját egyszerű és rövid mondatokba. Kerülje a czikornyás és a műveltséget fitogtatni akaró kifejezéseket, valamint az idegen szavak használatát is. A csendőrnek alig lehet olyan iskolázottsága, hogy az idegen szavak valódi értelmét és mindenkori helyes alkalmazásának módját meghatározni képes volna. Már pedig alig képzelhető nevetségesebb jelenség, mint mikor olyan ember dobálódzik az idegen szavakkal, a ki azok valódi értelmét alig ismerve, rendszerint azokat nem a maga helyén és idejében alkalmazza.

Ezek volnának, röviden összefoglalva azok az irányadó szempontok, melyeket a csendőrnek társadalmi érintkezésnél szigorúan figyelembevenni legszentebb kötelessége. Ha ezeket az utmutatásokat jól emlékeztébe vési és azoktól soha és semmi körülmények között egy hajszálnyira sem tér el, biztos lehet felőle, hogy a társadalmi érintkezésből soha baj vagy kellemetlenség nem érheti, hanem a kellemes szórakozás mellett, annak mindenkor csak üdvös hatását fogja érezni és élvezni.

A kivándorlók hiénái.

II.

(Vége.)

Josepb Uherall, egy galicziai ember, nevezetű a jogi hiénák fejedelmének, de jelenleg minden kiválósága dacára is négy évet szolgál Sing Singben, New-York állam rettegetett bírő fegyházában. Egy Rohatyin nevű galicziai faluban született és nőtt fel ez a veszedelmes hiéna, a ki már igen sokat foglalkoztatta az amerikai hatóságokat. Az apja falusi szatócs volt, de tudott

annyit költeni a fia neveltetésére, hogy a fiú felnövekedve, bejutott egy ügyvédi irodába napidíjas másoló-nak, diurnistának. Itt dolgozott pár évig s ezalatt elég jogot tanult arra, hogy veszedelmes gonosztevővé váljék, jogi biénává.

Valami apróbb szabálytalanság miatt elbocsáttatván ebből a diurnista állásból, Uberall házaló képkereskedő lett s a bevett pénzekből lopott, a miért az a cég, melynek utazója volt, feljelentette s Uberall három évi fegyházat kapott. Huszonnyolcz éves volt a mikor kiszabadult s hogy mit csinált s mit nem ezután Európában, arról nem szól a krónika, de azt már tudjuk, hogy 1906-ban átvitorlázott Amerikába s nyomban megkezdte a hirdetések a new-yorki idegen nyelvű lapokban. Úgy hirdette magát, mint ügyvédet és notary publicot, noba sem ügyvéd, sem nyilvános jegyző nem volt. Mindjárt eleitől kezdve arra helyezte a főüzletet, hogy európai örökségek behajtását reábizzzák a bevándoroltak. Olyan rohamosan szaporodott hamarjában ez az üzlete, hogy nemsokára már hat ügynöke volt különböző olyan városokban, a melyekben sok a magyarországi és ausztriai származású lakos. Az első panasz egy galicziai leánytól jött az illetékes hatóságok elé, a kinek 500 dollárnyi örökségét kollektálta Uberall, de a pénzből 350 dollárt ellopott. A leány panasza eljutott a legkülönbözőbb hatóságokhoz, de Uberall olyan ügyesen csinálta a dolgát, hogy nem lehetett elítéltetni. Ez az Uberall különben azzal is sok áldozatot szerzett, hogy a mikor megtudta, hogy a new-yorki osztrák-magyar konzulátus kiköltözött a régi helyiségéből az alsó Broadwayről, ő nyomban kibérelte ezeket a helyiségeket s igen sok ostoba embert azzal csapott be, hogy azokkal elhitette, hogy most ő viszi a konzulátusi ügyeket. Végre is rajta vezetett s most a börtönben ül.

Börtönben van egy Boris nevű segédje is, a ki egy 400 dolláros követelést egy hamis chekkel fizetett ki egy bevándoroltnak.

Klarer Dávid is egyike volt a legveszedelmesebb hiénáknak. Ez az ember bajjegyügnökséget tartott New-Yorkban a 121 Norfolk Streeten s innen intézte csalásait és fosztogatásait. Most kilencz hónapi börtönt ül. «American European Steamship Company» hangzatos név alatt üzte a csalásait ez a Klarer, a mig az osztrák-magyar főkonzulátus és a Bureau of Immigration nem szerzett össze annyi adatot ellene, hogy végre el lehetett ítéltetni. Egyik speczialitása az volt ennek az embernek, hogy azt hirdettette, hogy ő ki tudja szabadítani a amerikai magyarokat és osztrákokat a katonai kötelezettség alól. Miután igen sok az olyan ember, a ki szívesen áldozna azért valamit, hogy ne legyen baja a katonasággal s ha nem is megy haza szolgálni, azért bátran bazajárhasson látogatóba, Klarer bőven szedte az áldozatokat ezen a téren is. Végre azután négy esetben rábizonyult, hogy pennsylvaniai bányászokat magához csalt a hirdetései által s egyik társa által megvizsgáltatván őket, kijelentette nekik, hogy el van intézve a dolog, ki vannak dobva a katonaságtól egészségi okok alapján, de negyven dollár jár az irodának. A szegény emberek boldogan fizették le az összeget, nem is sejtve, hogy szédelgőkkel van dolguk.

Igazán azt lehet mondani, hogy ezek a szédelgések a bevándoroltak kárára, csaknem ellenőrizetlenül, szabadon folybattak a legutóbbi évekig New-Yorkban, mig 1908-ban Hughes kormányzó, a ki jelenleg a United States supreme courtjának tagja, vizagálatot rendelt el

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőszert gyárosnál
telep. Bpest, VII., Erzsébet-körcut 50.

legutányosabban beszerozhetők összes betegápolási tárgyak, kőszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-Félsérvkötők, gummiharjanyák, összes francia óvszerek, különlegesenek, stb. — Képek árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mely tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés bekiadásáért az 10% ártedvezmény a Csendőrn. Lapkiadásoltnak.

A gulya vége a partnál.

Logelő gulya átusztatása a Nagydunán. Lipót mosonmegyei községuél. — Portra érő marhák.

ezen szédelgések ügyében. Ez a vizsgálat, mely egy évig tartott, sok érdekes adatot gyűjtött össze a bevándoroltakat illetőleg. Megállapították például okáért, hogy a new-yorki bevándoroltaknak egy százaléknál több sorsa sem vált a köz terhére, mint mondani szokás. Ugyanezen vizsgálat eredményei szerint New-York lakosságának bevándorolt részéből csak öt százalék lett gonosztevő.

Az ezen vizsgálat megejtésével megbízott bizottság azt ajánlotta a kormányzónak, hogy a tapasztalatlan bevándorlókra pályázó szédelgők megrendszabályozására legjobb lesz felállítani egy állami irodát, melynek legfőbb célja a szédelgések ellenőrzése, leleplezése és büntetői üldözése legyen. Így született meg a New-York State Bureau of Immigration and Industries, melynek főnöke a bizottság addigi titkára, Miss Francis A. Kellar lett. New-Yorkon kívül Bufalóban és Rochesterben van irodája ez intézménynek. Annak dacára, hogy az eszközök, a melyek ez intézmény rendelkezésére állnak, nem túlságosan nagyok, száz és ezer vizsgálatot ejtett meg a Bureau a számtalan visszaélést leplezett le. Mintegy 1200 panasz érkezik évente a Bureauhoz, mely igyekszik valamennyit kellőképen megvizsgálni és elintézni.

Természetesen sok, emberileg rendkívül érdekes történet adja elő magát eme vizsgálatok közben.

Két lengyel bevándorló jelent meg nemrégiben a Tombs Police Courton a panaszolta el a tolmács útján a bírónak, hogy alig hogy kiléptek a Battery Parkon a kis hajóról, mely áthozta őket Ellis Islandról, hozzájuk csatlakozott egy lengyel ember a felajánlotta nekik, hogy elkíséri őket jó és olcsó szállásra. El is vezette őket valahová, de ők nem tudják, hogy hová s a vége az lett a dolognak, hogy valamit megittattak velük és kirabolták, azután kidobták az utcára. Mámorosan börtönkáltak egy darabig, míg valahogyan meg tudták érteni egy rendőrrel, hogy mi történt velük, a ki aztán a bírósághoz utasította őket. A bíró felszólította a State Bureau épen jelen volt ügyvédjét, hogy mit lehetne ez esetben csinálni, mire az ügyvéd telefonon behívta a bírósághoz a lengyel ügynőket, a ki aztán még aznap letartóztatta azt a lengyel hiénát, a ki a szegény honfitársait kirabolta. Most fogságban ül ez a hiéna is.

Különösen nagy fontosságot tulajdonít a Bureau a munkástáborok és barakkok megvizsgáltatására kint a vidéken s Márkus Alfréd nevű inspektora tavaly kétszáz mértföldet járt be nagyjórészt gyalogszerrel, ilyen munkástelepeket, táborokat vizsgálva meg. Az inspektor minden ilyen útjára hat különböző nyelven nyomtatott kártyákat visz magával s szétosztja ezeket, vagy az alvó bevándorlók feje alá teszi, hogy azok elolvassák felébredésük után a kártyákat, melyekre az van nyomtatva, hogy a munkás bátran fordulhat minden néven nevezendő bajával, panaszával a Bureauhoz. Legtöbb helyen valami polícmannak nézik az ilyen inspektort, de azért eléggé bizalmasok hozzá a bevándoroltak.

A humor sem hiányzik egészen a különben szomorú történetekből. Az Adirondack hegységekben vizsgált meg egy munkás táborát ugyancsak Márkus Alfréd tavaly nyáron s rettenetes állapotokat talált. A munkások szállásául szolgáló sátrak lyukasak, rosszak voltak s az útépités nehéz fáradsalmi után bizony kevés nyugalmat lehettek ezek a szegény emberek azokban a rozoga sátrakban. A mikor az inspektor odaért, épen nagyon erős időjárás volt s a szegény emberek csodálatos módon az ivásban kerestek menedéket, vagy inkább vigasztalást a rettenetes helyzetben. Valamennyi el volt ázva és

pedig mindenféleképen. El volt ázva az esőtől, mely becsurgott a sátrakba, s el volt ázva a sőtől, mely szintén patakokban folyt. Az inspektor komoly képpel látott bozza a vizsgálatához és felszólította a bevándorlókat, hogy álljon elő mindenki a panaszával. Senkinek sem volt más panasza, csak az egy, hogy a kompánia stóros gazember, mert tizenöt czentet számít egy üveg sörért. Olcsóbb sört kért mindenki, a lyukas sátráról, a képtelen lakásviszonyokról egy szót sem szólt egyetlen ember sem.

Legszomorúbb esetek a leányok esetei, a kiket a lelketlen hiénák a bűn posványába merítenek mindenféle gaz uton.

Köteteket lehetne még írni a bevándorlók hiénáiról, de elég ennyi is. Az ujság azt a tanácsot adja, hogy a kinek baja akad, panasza van, az forduljon egy levelező lapon bizalommal a Bureau of Immigration-hez, New-York, 95 Madison Avenue, mely ingyen áll rendelkezésre az ilyen esetekben.

KÉPEINKHEZ.

A legelő gulya átusztatása a Dunán.

Földmivelő, állattenyésztő nemzet vagyunk, de a legelőnk igen kevés abhoz az állatmennyiséghez képest, a melyet gazdasági szempontból tenyésztenünk kell. Történetek ugyan kormányintézkedések a legelők szaporítására, de kisegítő eredmény ettől se várható, mert ugyanakkor egyes nagy közöslegelők, mint pl. a debreczeni nagy Hortobágy, részben parcellázás és felosztás alá kerülnek.

Mint hogy pedig nálunk igen sok község lakossága, általános ipari munka hiányában, csupán az állattenyésztésre van utalva, legelő nem létében egész éven át természetesen takarmányon kénytelen tartani úgy az igavonó mint a tenyészállatait. Még szerencsések egyes kisbirtokos községek lakosai, mert ha van egy kis legelőjük, állatállományukat, legalább a tavaszon és nyáron át, felváltva ezen és a tartón eltarthatják.

Ez utóbbi helyzetben van a mosonmegyei Lipót község lakossága, azzal a kellemetlen körülménnyel kapcsolatban azonban, hogy a mi kis legelőjük van, az a Duna tulsó oldalán, a csallóközi szigeteken fekszik s ide kell hajtania a rideg marhát minden tavasszal, még pedig hid és komp hiányában a nagy Dunán átusztatva.

Ez az átusztatás, mint képeinken is látható, csak sok kísérő és hajtó mellett sikerülhet, mert a szarvasmarha, bár jól tud uszni, mégis fél nekimenni a Duna széles és sebesfolyású vizének és ha már behajtották is, egész csapat embernek csónakon folytonosan a sarkában kell lenni a lármaival és ostorokkal kényszeríteni az átusztásra, mert egy két ember elől bizony szépen visszafordulnának.

Természetesen a községbeli születési és nevelési marhák már megszokták ezt az évenkénti át- és visszatusztást és jó vezetők kerülnek ki közülük, de azért rendszeresen esendős és szélmentes napokat választanak a

gazdák erre a műveletre, mert ilyenkor mégis ritkábban fordul elő, hogy egy két darab marha áldozatul esik az átusztatásnak.

A jelen számunkban közölt képek az ideí visszausztatásról való felvételek. S az ezuttal visszakerült 170 darab kifejlett tehén és ökör a tavázi átusztáskor már sikeresen letette a vizsgát, így a visszausztatás is szerencsésen, minden kár nélkül sikerült.

HIREK.

Igazságügyi kezelői tanfolyam. A folyó évi 80,021/20a számú honvédelmi miniszteri körrendelet szerint, az igazságügyi tanfolyamok és kezelői vizsgák az 1914. évben a következő helyeken és időben fognak megtartatni, u. m.: a budapesti és marosvásárhelyi kir. ítélőtáblánál márczius 1-től április 15-ig; a győri és nagyvárad kir. ítélőtáblánál április 1-től május 15-ig; a kassai és pecsi kir. ítélőtáblánál április 16-tól május 31-ig; a szegedi kir. ítélőtáblánál május 16-tól június 30-ig; ismét a budapesti, továbbá a kolozsvári kir. ítélőtáblánál szeptember 1-től október 15-ig; a debreczeni kir. ítélőtáblánál szeptember 16-tól október 31-ig és végül a pozsonyi és temesvári kir. ítélőtáblánál október 16-tól november 30-ig. Ezen tanfolyamokra, az 1911. évi 110,590/20a számú honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében, az igazolványos és tényleges szolgálatuk 12. évben álló alvezetteknek akként kell jelentkezniök, hogy az az általuk kérelmezendő hat havi előkészítő (próba-) szolgálat tartalmába beleessék.

Baleset. Forgács Vilmos hadnagy, július 6-án este Szatmár-Németiben egy szolgálati utazás megkezdése előtt forgópisztolyát akarta megtölteni. A forgópisztoly töltés közben véletlenül elsült és a hadnagy balkezét súlyosan megsebesítette.

Egy járőr megtámadtatása. Benkő Izidor és Gáli Ferencz csendőrökből állott tiszakürti őrsbeli járőrt, rendes szolgálat teljesítése közben, július 10-én Balla Zsigmond csendes őrült Tiszakürtön megtámadta, Gáli csendőrt arcukitötte és mellénél fogva megragadta. A támadó ellen Benkő csendőr szuronyt használt és azt a baloldali hordúk között és a jobb karján megszurva, súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette. Sérült a szolouki közkórházba szállíttatott.

KÜLÖNFÉLÉK.

A kereskedelem furcsaságai. Az utóbbi napokban egyszerre két kellemetlen meglepetés érte a francziákat, illetve a párisiakat. Néhány nap óta a dohányos emberek egész Franciaországban arra a fölfedezésre jutottak, hogy kedvelt gyujtójuk, a Jupiter nevű, egy trafikban sem kapható. Ezt a gyujtót egészen lapos skatulyákban árusítják s a francziák azért szeretik, mert zsebre téve, nem formátlantja el a ruhát. A közönség természetesen érdeklődött a boltokban, hogy miért nem árusítják a

közkedvelt gyujtót. A mire mindenütt azt válaszolták: mert — sztrájk van. Ám Franciaországban nincs olyan gyujtógyár, a melyben sztrájkolnának és így természetesen, hogy a türelmetlen emberek tovább faggatták a trafikosokat, hogy miféle sztrájkról beszélnek. — Hát a belga gyujtógyári munkások sztrájkjáról. Ilyenformán derült ki az, hogy a földkerekség egyik legelső ipari állama, Franciaország, Belginmből való gyujtót fogyaszt. Ez a fölfedezés igen nagy meglepetést keltett a köztársaságban, annál is inkább, mert a belga gyujtót maga az állam importálja és adja át a trafikosoknak. Épen megfordítottja ennek az esetnek az a másik, mely alább következik. Bretagne-ban néhány hónap óta idegen emberek rengeteg lovat vásárolnak, a melyet aztán Németországba küldenek. Megfigyelték a dolgot és ki-tűnt, hogy a Bretagne-ban német ügynökök járnak, a kik a német hadsereg számára összevásárolják a legkiválóbb loanyagot. Egyedül Landivisiauban ez év első öt hónapjában több mint kétezer lovat vettek meg és szállítottak el a németek. Ugyanekkora mennyiségű lovat vittek ki Morlaiz, Saint-Pol-de-Lóon, Concarneau, Quimper valamint Quimperle városokból. Kernouës város Inizan nevű polgármestere elmondotta, hogy a német ágensek, a kik valószínűen német katonák, vagy legalább is katonák voltak, semmi áldozattól nem riadnak vissza, hogy a legnagyobb értékű lovakat megvásárolhassák. A pénzzel egyáltalában nem takarékoskodnak és zsoldjukba fogadták az egész vidék valamennyi lócsiszárját. Hír szerint egymagának a német tüzérségnek huszonhatezer lóra van szüksége, a melyet a lehető leggyorsabban kell beszerezni. Azért jöttek a német ügynökök Franciaországnak épen erre a vidékére, mert a bretonok már kipróbált jó lovakat tenyésztenek a tüzérség számára. A német vásárlók inváziója óta a lovak ára csaknem kétszeresére emelkedett, a mennyiben azelőtt a legjobb breton lovat meg lehetett venni nyolczszáz frankért, most pedig az ilyen ló ára 1500 frank. A francziák érzik ennek a lóvásárlásnak a furcsaságát, mindazáltal megnyugosznak benne, mert ez ugyancsak jelentős hasznot hoz nekik.

Reklám-kongresszus. Baltimoreban (Amerikai Egyesült-Államok) a múlt héten nemzetközi reklám-kongresszust tartottak, a melynek egyik programpontja, a reklám diadalmenete valóságos népünneppé nőtte ki magát. A kongresszus résztvevői mindent elkövettek, hogy a hirdetés intézményét, mint a világ fejlődését erőteljesen előmozdító nagyhatalmat domborítsák ki. Az első előadást Douglas Graves tartotta, a ki hangsúlyozta, hogy a legszelebb nyilvánosság ma már a kereskedelem éltető levegője, a mely nélkül elsorvad. Még néhány esztendővel ezelőtt is azt tartották, hogy a reklám hatása «véletlen», mig most már nemcsak Amerika minden kereskedője és Európában is számos kereskedő tisztában van azzal, hogy a céltudatos, jól alkalmazott reklám hatása nem maradhat el. Dilettánsok többé-kevésbé sikerült kísérleteiből a hirdetés már magas színvonalon mozgó tudománygyá fejlődött, a melyet Amerika nem egy egyetemén külön tanszékeken adnak elő. A kongresszus legfőbb célja az volt, hogy a reklámból a nem fair és a közönség meglepetését célzó alakokat kiküszöböljék, a mely célra nemzetközi reklám-bíróságok föállítását batározták el. A kongresszus befejezéseül a reklám diadalát jelképező díszmenetet rendeztek, a melynek élén Maryland állam kormányzója és Baltimore város polgármestere haladtak. Azután az Unió és Kanada egyes államainak kiküldöttői következtek. Ötven hatalmas pazarul díszített kocsis, a melyek között

egy, a mely elé 20 öszvér volt befogva, ábrázolták a legfontosabb reklám-iparágakat. Kisebbitett felhőkarczók és gyártelepek fényesen megvilágított ablakai váltakoztak villamos sugárkévékkel és egyéb elektromos hirdetésekkel, meg göröglüzzel megvilágított pazarnál pazarrabb mozgó kirakatokkal, a melyekből persze nem hiányoztak a legfantasztikusabb élő alakok sem. Egyes nagy czégek szépen díszített automobilon és lőfogató kocsikon kocsikázatták a közönséget az egész városban keresztül.

Az osztógép. Egy Richter nevű St. Andrew I.-re bevándorolt farmerré lett festőről jegyezte fel a krónika, hogy szenvedélyes kártyázó volt, de mivel osztani nem szeretett s mindig letagadta, mikor rajta volt az osztás sora, játszótársai nem egyszer alaposan helybenhagyták csaláfsintásáért. Ez arra indította a derék férfit, hogy egy kártya-osztó készüléket szerkesztett, melynek azonban az a bibája volt, hogy koriggálni lehetett vele a szerenését, s még különösebb véletlen volt, hogy mikor családi körben kártyázással ütötték agyon az időt a farmon, s az osztó-készüléket a felesége kezelte, a farmernek mindig olyan rossz kártya jutott, hogy elvesztette a játszmat. Erre dühbe jött s összetörte az osztó-készüléket, úgy, hogy csak a birt maradt fenn. De az eszmét úgy látszik közszükséglet szülte, s nem hagyta pibenni a feltalálók agyát, s ha igaz, most nem Amerika, hanem édes hazánk fogja egy e czélra szolgáló s reméljük, ezuttal sokkal megfelelőbb készülékkel megörvendeztetni a kártyázó világot. A dolog ugyanis egészen komoly. A magyar hivatalos lap, a «Budapesti Közlöny» egyik közelmúlt számában a «Megadott szabadalmak» sorában közli, hogy Csáka László fiúmei műórás találmánya az 58,943 szám alatt szabadalmat kapott. Valószínű, hogy ez a találmány rövid idő alatt meg fogja szerezni a jeles órásnak azt a gyönyörűséget, hogy képmását minden valamire való kártyaklub nagytermében leleplezik. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy Csáka László órás kitalálta a játékkártya keverő-és kiosztó-berendezést. Hogy micsoda bordereje van ennek a nagyszerű találmánynak, azt még fejtegetni is fölösleges. Annyi azonban bizonyos jegyzi meg egyik újság, hogy Edison zöldre sáppadhatott irigységében. Mert mit is nyújtott ő az emberiségnek? Egy kis világítást, egy kis fonográfocskát, no meg a mozit — mi az? Mi az ahoz képest, a ki egy csapásra megszüntette a keverés és kiosztás körül dúló határvillongásokat, a pofozkodásokat és a rossz viczcseket? Mert a masina — a mi ki nem tanulják a fortélyát — az igazságos, vagy szezesélyes sorsot fogja képviselni, a melynek nem hajlik maga felé a keze, a melyet csak meg kell nyomni, esetleg meg kell huzni és mint a parancsolat, úgy röpti a játékos felé a kártyákat. Csupa öröm lesz így a kártyázás! Csak még egy erőmérőt is szerkeszsenek a gépezet tetejére, hogy az elkezeredett játékos ne csak a kibiczet pofozza, hanem a «sorson» is kitölttesse a bosszúját.

Az arzéntartalmu papiroskárpit. Tavaly váratlanul megbetegedett és meg is halt egy bécsi pénzfejedelem. Orvosai mérgezés tüneteit észlelték rajta. Mindjárt az a gyanu támadt bennük, hogy a balott lakásába nemrég került tapéta alkalmasint arzéntartalmu volt. Most ismét felszínre került az ügy és a szaklapok hirül adják, hogy a hozzáértők vizsgálata szerint a gyanus papiroskárpit festőanyagában csakugyan tekintélyes mennyiségű arzén volt; azt azonban nem tudták eldönteni,

hogy a halál oka valóban arzén volt-e. Már néhány évtizeddel ezelőtt is nem ritkán állapították meg az arzénmérgezés jelenségeit olyan embereken, a kik arzéntartalmu papiroskárpittal ellátott lakásban tartózkodtak. A hozzáértők azonban kételkedően fogadták azt a föltevést, hogy a mérgezés a tapétától eredbetett. 1874-ban egy amerikai tudós volt az első, a ki arzéntartalmu papirossal kárpitozott szoba levegőjében teljes batározottsággal arzént mutatott ki, még pedig részint poralakban, részint illanó, gáznemű állapotban. Ezután azonban több kutató kísérlete ellene szolt eredményeinek. Arra, hogy melyik részen van az igazság, 1893-ban egy olasz tudós alapos munkája választott világosan. A kémiai vizsgálat mellé a mikroszkópot vette segítségül és kimutatta, hogy egyes penészfajtákat bizonyos határig az arzénvegyületek nem zavarnak életmüködésükben, ellenben maga a penész a tápláló talajban lévő nem illanó, szilárd arzéntartalmu sókból illanó arzénvegyületet, arzénhidrogént termel. Már most, ha valamely arzéntartalmu tapétán ilyen arzéntermelő penész tenyész, közvetítésével illanó arzénvegyület kerül a szoba levegőjébe. Nálunk eddig nem igen vizagálták a tapéta arzéntartalmát, hiszen még szinto fényüzesszámba megy a kárpitozott lakás. Nem úgy az amerikai Egyesült-Államokban, a hol még a legegyszerűbb munkáslakás falát is papirossal borítják, mert olcsóbb, mint a több kézimunkát kívánó szobafestés. Természetes, hogy olcsó, silány minőségű készítményt alkalmaznak, melyben rendszerint sok az arzéntartalom. Ez a gyengeminőségű papiros rendszerint kevésbé higiénikus és penésztenyészésre alkalmasabb lakásokba kerül s innen van, hogy az Egyesült-Államokban az orvosok számos esetet jegyeztek föl, midőn egész családok krónikus mérgezés tüneteiben szenvedtek, míg végre az okot az arzéntartalmu tapétában fölfedezték és eltávolításával a bajt is megszüntették.

A vadállatok és kigyók pusztításai Indiában. Indiában évente statisztikai kimutatásokat készítenek arról, hogy a vadállatok és kigyók hány embert öltek meg. Most egész könyvet adtak ki, melyben összehasonlítják az utolsó barminez év statisztikáját. Kitünik a számadatokból, hogy India legveszélyesebb állatja a tigris. Az utolsó öt év alatt az összes ide tartozó halálesetek 38 százalékának a tigris volt az okozója. Ezután következik a leopárd 16, a farkas 12 és a medve 4 százalékkal. Ezek a számok csak a vadállatokra vonatkoznak, melyeknek az utóbbi években kerekben 2400 ember esett áldozatul. Az elefántok és hiénák alig jönnek számításba. A krokodilok, vaddisznók, vadkutyák és bölények 600 ember halálát okozták. Mindez azonban számba sem jöhet a mellett, hogy a mérges kigyók marásai következtében 22,500 ember halt meg a múlt évben. A mérges kigyókat irtják, a kormány mindent elkövet és ez a szám mégsem akar évek óta kisebbedni. Igaz viszont, hogy 315.000.000 lélekre esik ez a 22,500 és így már nem olyan ijesztő a szám. — Különben Indiának nem szenved minden része egyformán a kigyók miatt. Így Bombay környékén alig vannak mérges kigyók, épp úgy, mint Pundsabban.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kedveltes esetekben válaszol, ha a válasz — kegyességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

1008. 1. Az őszszel Nagyváradon. 2. Igéye van.

G. Szabó. Kérdéseit csak előjárói intézhetik el.

Tátra. Előreláthatólag ez év vége felé.

Erdelklődő. Azokat illeti meg, kik a kértzett hadtest területén négy héten felül teljesítettek szolgálatot.

1881. Szolgálati ügy.

Balkán. Csak akkor írhatja be, ha ott volt.

K. J. 1. Két kötet 8 korona. 2. Nem lehet akkor sem koresmába.

P. őrmester. Forduljon kérdésével az előjáró szárnyparancsnoksághoz.

Vasutmenti 29. Nézetünk szerint nem.

V. csendőr. Ujblól kell engedélyt kérnie. Hogy az engedélyt mikor kapja meg, azt nem tudjuk, de hiszszük, hogy különös figyelemre méltó körülmények fennforgása esetén önnel kivételt tesznek és az engedélyt soronkívül adják meg.

E. D. volt csendőr. Az illetékes csendőrkerületi parancsnokságtól kell kérni. A kérvény, bélyeggel ellátott borítékban, a pótszárnyparancsnokság útján terjesztendő fel.

T. J. csendőr. Az kapja meg, a ki a közhírré tett feltételeknek megfelel.

Csillag. 1. Az év végén Nagyváradon. 2. Nemsokára.

V. Az előjáró csendőrkerületi parancsnokságtól kell kérnie. A kérvény éppen úgy szerelendő föl, mint egy tényleges állomány csendőré.

1874. Ha az eset tényleg úgy történt, a hogyan ön eladta, kedvezőbb ellátásra és gyógykezelési költségeinek megtérítésére számíthat. Forduljon ez ügyben előjáróihoz.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztetett:

1913 július hó 1-ével:

Gyümölcsös József, I számú csendőrkerületbeli járás-ormester, hosszusszói járásparancsnok, hasonló minőségben a VI számú csendőrkerülethez Letenyére.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ujvári Tivadar őrsvezető ez. őrmester, egy nagyobb szabású lopás tettesének kiváló szakértelemmel, igen leleményes módon eszközölt kiderítéseért, alárendeltjeinek helyes nevelése, befolyásolása, őrsének példás rendbentartása és példás magatartásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Fula József csendőr, egy nagyobb szabású lopás tettesének kiderítése körül járőrvezetőjének hathatós támogatásáért.

Antal Lajos, Bokor Jakab és Nagy Miklós járás-ormesterek, Támpa Sándor, Gálfi Ferencz, Jáni Tivadar, Csáki Lőrincz és Bogdy Antal őrsvezető ez. őrmesterek, csendőrjelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszervész-istája. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb képes íjreg yzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön íjregyék kerendő,

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynek a betéte az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleggel nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék. betétek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felelős biztosíték ellenében, juanyos kamattal mellett. Utóványok, futóvények és chequék beszedését elvállaljuk ingyen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

A m. kir. pénzügyminiszter ur a folyó évi 32.232. sz. rendeletével az állatcsempészet megakadályozása körül szerzett érdemeik elismoréseul Kovács János őrsvezető cz. őrmesternek 140, Barabás János csendőrnek 100, Tulit Miklós csendőrnek 80 és Luka Mihály csendőrnek 100 korona pénzzutalmat adományozott.

A rudai 12. apostol bányatársaság által, annak a muzsari-i telepén a múlt év folyamán előfordult aranyérczablások tetteseinek kézrekerítéseért, a nyomozásban résztvevő csendőrlegénység megjutalmazása céljából a m. kir. belügyminiszter ur rendelkezésére bocsátott 1200 koronából, a m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi 22851/V—b. számú rendeletével Albert János őrmesternek 250, Thmas Gyula és Kató Balint őrsvezető cz. őrmestereknek 175—175, Bodó Albert csendőrnek 150, Bencző István, Goga György és László Ignác csendőröknek 100—100, Vankó Mihály és Proda László próbacsendőröknek 75—75 korona pénzzutalmat adományozott.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Dones István járásőrmester, 1913 június 11-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bodlak Lajos őrsvezető cz. őrmester, 1913 július hó 1-én, Fliszár József őrsvezető cz. őrmester, 1913 július 8-án és Knorr Sándor csendőr, 1913 július 14-én.

Névváltoztatás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bausz József próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 45.465 VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevet «Baranyai»-ra változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a felsővizközi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, a tót és ruthén nyelvek ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az eperjesi kir. törvényszék elnökéhez 1913. évi július hó 28-ig.

Egy központi irtóki (írodaségdíszítói) állás Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánjához czimezve a vármegye alispánjához 1913. évi július hó 31-ig.

3 polgári biztosi (detectiv) állás Pozsony szab. kir. város törvényhatóságánál. Alapfizetés 1042 korona 50 fillér. 4, egyenkint 200 korona négyévenként oszdekes korpótlék. Lakpénz 720 korona. A magyar nyelv teljes ismerete és képesség írásbeli jelentések szerkesztésére. Kívánatos a német és tót nyelv ismerete is. A kinevezés egy évre ideiglenes minőségben történik, mely idő alatt a kinevezési felmondás nélkül elbocsátható, véglegesítés a polgári biztosi (detectiv) vizsga letétele után. Kérvények Pozsony szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalához 1913. évi augusztus hó 2-ig.

Egy hivatalozolgalai állás a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez czimezve a nevezett minisztorium elnöki iktató hivatalhoz 1913. évi augusztus hó 31-ig.

Egy irtóki állás a belényesi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 820 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyváradi kir. törvényszék elnökéhez 1913. évi július hó 28-ig.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill. Iróasztalra dobozok á 6 kor. Iróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő képprelélt papírossal bevonna — szolgálati könyvek, melyek hivatalból berme tvealkudhetőküzemreésugyan-

csak hárme tve küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötötnek. továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat il. külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó áron a jáma

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó. 20K-án felüli megrendelések portómentesek

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 9. szám.

Minden egyes csendőrré rendkívüli fontos és nélkülözhetetlen

a kiadásunkban most megjelent **Magánjegyzék könyvecske, mely zsebalaku puha kötésben, betűsoros bevágással,**

a kiderítetlen esetek, nyomozott egyének, állatok és tárgyak, körözések és sajtótermékek, kő- és állatcsempészek figyelmeztetések kisebb kihág. alkalmából és egyéb feljegyzések bevezetőre szolgáló lapokkal ellátva. Ára 60 fill. A kerületi parancsnokságok részben már annak használatát elrendelték, részben pedig igen használható magánjegyzék könyvecskének minősítették.

Az új emlékkereszt és hozzávaló szolgálók raktárunkon kaphatók.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.